

Posudek na bakalářskou práci Kataríny Horanské
Fenomén Tretej cesty na príkladě britskej New Labour

Katarína Horanská se ve své bakalářské práci zabývá fenoménem tzv. Třetí cesty, a to formou případové studie zaměřené na vládu britské Labouristické strany („New Labour“). Tento koncept obrody a modernizace evropské sociální demokracie v éře globálního kapitalismu vznikl právě v britském prostředí v druhé polovině 90. let. Jeho nejvýznamnějšími představiteli jsou sociolog a teoretik Anthony Giddens a dlouholetý labouristický premiér Tony Blair. Ideologie i politický program Třetí cesty selektivně navazují jak na „starou“, tradiční sociální demokracii, tak na neoliberalismus 80. let, který v Británii ztělesňují konzervativní vlády Margaret Thatcherové. Kritici jej proto považují za pragmatickou až oportunistickou směsici bez pevnějšího ideového ukotvení. Blairovou politikou a rétorikou se inspirovala řada lídrů kontinentálních sociálnědemokratických stran, avšak pouze v Británii se – i díky generační obměně uvnitř opoziční Konzervativní strany – Třetí cestě podařilo fakticky (samotný termín postupně vymizel z užívání) nastolit nový vnitropolitický konsensus, jež nastupující generace politických lídrů nebude moci pominout (tak jako Třetí cesta v mnoha ohledech navazovala na thatcherismus).

Hlavním cílem předkládané práce je, po úvodním představení konceptu Třetí cesty, konfrontace teoretických východisek a rétoriky Třetí cesty s praktickou politikou Blairových vlád. Autorka si zvolila čtyři oblasti, které jsou z hlediska deklarovaných hodnot a priorit Třetí cesty (rovnost příležitostí, spolupráce, odpovědnost, moderní ekonomika..) klíčové – podporu komunity, školství, sociální politiku, partnerství veřejného a soukromého sektoru. Dospívá přitom k závěru, že přes dílčí rozpory (např. ústupky tradici v oblasti školských reforem) „rétorika Tretej cesty nie je v zásadnom rozpore s praktickou politikou Tonyho Blaira“ (s. 42).

Práce se opírá o rozsáhlý katalog sekundární literatury, jenž obsahuje všechny základní tituly k tématu. Autorka pracovala i s projevy Tonyho Blaira, jimiž ilustrovala rétoriku Třetí cesty a zároveň je podrobila frekvenční analýze.

Struktura práce je logická a funkční. Úvodu stručně vymezuje téma, cíle, strukturu a metodu práce a na poměrně malém prostoru rozebírá použitou literaturu. V následující kapitole vymezuje pojem Třetí cesta, zasazuje jej do vnitropolitického i mezinárodního kontextu, představuje jeho hlavní myšlenky a hlavní argumenty jeho kritiků. Následuje výše zmíněná hlavní část stati, u níž oceňuji vyváženost autorčina pohledu, kapitola, v níž představuje Třetí cestu jako sui genesis pokračovatele thatcherismu (viz koncept post-thatcherismu), a stručný a výstižný závěr.

K formálním aspektům práce ani k její jazykové úrovni nemám připomínek. Formulace jsou přesné a i v obtížnějších pasážích a přes jazykovou bariéru je práce velmi čtivá.

Pokud bude u obhajoby prostor, navrhuji, aby se autorka pokusila zodpovědět tyto otázky:

- 1) domnívá se, že Třetí cesta skutečně je vnitřně konzistentní politickou ideologií s potenciálem překlenout rozdíly mezi „starou“ levicí a pravicí?
- 2) v čem spatřuje vysvětlení rozdílů v „úspěšnosti“ myšlenek Třetí cesty v Británii na jedné a ostatními zeměmi (např. Německem) na druhé straně?

Bakalářskou práci Kataríny Horanské považuji za všestranně zdařilý počín, který bez výhrad splňuje nároky na bakalářské práce kladené. S potěšením ji proto doporučuji k obhajobě a navrhuji, aby byla hodnocena stupněm **v ý b o r n ě**. Domnívám se, že by bylo případné uvažovat o návrhu na udělení pochvaly děkana za vynikající bakalářskou diplomovou práci a také o její publikaci.

V Praze dne 29. května 2007

